

॥ अथ एकषाष्ठितमोऽध्यायः ॥ Chapter-61

- वसिष्ठ उवाच :- पराशरेश्वरं गच्छेन्नत्र तीर्थानुत्तमम् ॥
 तैपे पराशरः पूर्व तपो यत्र महातपाः ॥ १
- राक्षसात्पितृवैरेण जुह्वन्तमनले पुरा ॥
 राजन्नहमबाचन्तं तस्मै^{प्रा}रमिदमादरात् ॥ २
- हन्ता त्राता न किर्यापि काश्चिदस्तीह निश्चितम् ॥
 अतः स्ववृत्तभृन्लोकै नरो नित्यं न संशयः ॥ ३
- तपो नाशयति क्रोधो^{स्तपो} नाशयति कलम् ॥
 क्रोधो नाशयति पुत्रां तस्मात्तत्परिवर्जयेत् ॥ ४
- यस्मादुत्थयते क्रोधस्तापकारी शरीरिणाम् ॥
 दहेत्वा त तमेवाशु धूमकेतु^३र्यथा वनम् ॥ ५
- क्रोधः शस्त्रमलोहं च क्रोधः शत्रुभू^३त्सिन् ॥
 क्रोधश्चानिर्वनो बन्धिस्तस्मात्तं परिवर्जयेत् ॥ ६

-०-

१ बी राजांसि

२ बी धूमकेतुस्तथा

३ बी शस्त्रमूर्तिमन्

हृत्प्रेममादिमिवैक्यैः सान्त्वितः स तदा मुनिः ॥

प्रसन्नहृदयो धीमान् मामुवाच पराशरः ॥

७

पराशर उवाच :-

विरतास्मि तवादेशाज्जात रजः कुलक्षयै ॥

धित्वेताः शक्तयः सप्त मया रक्षाविधाय वै ॥

८

आराध्य विविधैः स्तोत्रैः समाहूताः सुवर्चसः ॥

रजःकुलं प्रघटयन्ति ता निवारय मा विरम् ॥

९

वसिष्ठ उवाच :-

हृत्युक्तौ^१ तदा तेन शक्तिपुत्रेण भूमिषु ॥

ताः प्रणम्य पराः शक्तिमिवाचमिदमान्तः ॥

१०

मातरौ नः प्रसीदन्तु यासां कर्मातिदुष्करम् ॥

उवाच कृष्णना पृष्टो मृकण्डतनयो मुनिः ॥

११

मरुतो^६ याः समाश्रित्य^५ दत्त्यान्निघ्नन्ति^७ कौटिलः ॥

त्रैलोक्यरक्षाधिपत्यं च मुञ्जते^८ विगतज्वराः ॥

१२

देव्य ऊचुः

विरताः स्मोधुना विप्र रक्षसां संक्षयादिह ॥

स्थास्यामश्वात्र नैत्कुम्भोः समीप्यं नो भविष्यति ॥

१३

-०-

१ बी सप्त तात

२ बी मत्तायन्ति

३ बी प्रणम्य परमाः

४ बी मिदमाहृतः

५ बी मे

६ बी देवता,

७ बी त्रैलोक्यरक्षाधिपत्यं च

८ बी समीपं नो भविष्यति

१ ए मुञ्जनो

- वसिष्ठ उवाच :- हृत्थं निशम्य मातृणां मुनिः प्राह पराशरः ॥ १४
- पाराशर उवाच :- तपसाराधयिष्यामि युष्माकंप्रीतये शिवम् ॥
युष्मामिः स्थितिरत्रैव वैद्यः कार्यो ममाश्रमे ॥ १५
- वसिष्ठ उवाच :- तथास्तिर्वाति प्रतिश्रुत्य मातरश्चक्रिरे स्थितिम् ॥
गतौ हं च यथास्थानं सान्त्वयित्वा पराशरम् ॥ १६
- मातृणां संनिधौ कृणुत ततः कृत्वा बहूदकम् ।
इति माराधयामास संदिहजः पराशरः ॥ १७
- प्रतिष्ठाप्य महत्सिद्धं विधिवन् मुनिस्ततः ॥
पुष्पैर्धूपैः सनैर्वैरक्षयामास यत्नतः ॥ १८
- त्रिरात्रमुत्सृज्य शुचिर्धामान् नसागप्रक्षिप्तकणः ॥
संनिह्येन्द्रियग्रामं दध्यौ देवं महेश्वरम् ॥ १९
- शीघ्रपिणीशनौ दातः काष्ठीभूतः पराशरः ॥
जुह्वद्विः परं बन्धो तस्थौ वनार्णि पंच ह ॥ २०

१ ए शा

२ ए मौ

- प्रत्यक्षां भूक्तो देवः सर्वव्यापी महेश्वरः ॥
मासयन्नाश्रमभुवं तौभिरिदमब्रवीत् ॥ २१
- देवदेव उवाच :- वरं वरमदं वरं यस्तु यथा चिन्तितो हृदि ॥
तं ते दास्याम्यहं तुष्टो यद्यपि स्यात् सुदुर्लभः ॥ २२
- पराशर उवाच :- राजासेन महादेव पुरामे भक्तिः पिता ॥
तेनाहं कृदुदयः कृतवान् कर्म गह्वरम् ॥ २३
- कर्मणा तेन चितं मे न शुध्यति कदाचन ॥
शीलं चिन्तयतो देव वशिष्ठस्य महात्मनः ॥ २४
- देवदेव उवाच :- न च ते यं मुने दोषः कृदस्य पितृनाशतः ॥
पुरा राजाससत्रं हि दृष्टमेतत् महामुनेह ॥ २५
- प्रत्यक्षास्तव जातोहं दुष्करं सर्वतस्तपः ॥
तद्ब्रूहि यदिहाप्राप्यं वैरपि पराशरः ॥ २६
- पराशर उवाच :- यदि तुष्टोसि देवेश सर्वमिः सहमातृमिः ॥
तदिह स्थि^३यताम् नित्यमाश्रमे मम शर ॥ २७

-०-

- १ घ नच ते यं मुने
२ बी पुरा मने
३ बी सर्वतस्तपः कृदस्ततः
१ ए शुध्यति
२ ए दृष्टमेतत्पुरातने ।
३ ए स्थियताम्

- शंकर उवाच :- भक्त्या तव मया नूनं स्थितिः कार्या तपोधन ॥
 अवश्यमाश्रमे ह्यस्मिन्नातुमिः सह सर्वदा ॥ २८
- एकाग्रमनसां भूत्वा ये नमिष्यन्ति मामिह ^१ ॥
 न तेषां भयकारिण्यः कदाचिद् यमयातनाः ॥ २९
- येत्र हृष्यन्ति वै मत्वाः कण्ठे स्नानं समाहिताः ॥
 नमिष्यन्ति च मातुष्यः ^{स्व} सुवर्गिणास्ते न संशयः ॥ ३०
- मातरुचुः पूजयिष्यति यो ह्यस्मान्निह नित्यं पराशर ॥
 प्रसन्नास्तस्य दास्यामः श्रियं कीर्तिच ^१ ^ए दुर्लभाम् ॥ ३१
- जस्मिन् कण्ठे नरः स्नात्वा दृष्ट्वा देवं महेश्वरम् ॥
 जस्मान् द्रक्ष्यति यत्नेन न तस्यास्ति रिपोर्भयम् ॥ ३२
- वैशाखस्य चतुर्दश्यां यः पराशरं ^० शरम् ॥
 द्रक्ष्यति श्रद्धया युक्तः सभूय स्यान्न देहवान् ॥ ३३

-०-

- १ बी एकाग्रमनसां भूत्वा ये नमिष्यन्ति मामिह ।
 श्लोक नतेषां समाहिताः मे नास्तिः
- २ बी पूजयिष्यति यो स्माकमिह नित्यं पराशर

१-ए-दुर्लभाम्

वसिष्ठ उवाच :-	हृत्य तृती ^१ न्तर्दधुदेव्या ^२ देवश्च परमः शिवः ॥ वासिष्ठस्य मुने ^३ त्वा तीव्रस्य तपसः फलम् ॥	३४
	जसितायां चतुर्दश्यामवापि मनुजेश्वर ॥ रमन्ते मातरो नित्यं प्रत्यक्षाः सह शम्भुना ^४ ॥	३५
	एतत्पराशरेशस्य माहात्म्यं कथितं मया ॥ यस्य दर्शनाच्चेष्टा नरः पापा त्प्रमुच्यते ॥	३६

इति श्री स्कंद पुराणे एकाशितिसाहस्र्यां
संहितायां तृतीय परिच्छेदे ब्राह्मविभागे श्रीमालमाहात्म्ये
पराशरेशमाहात्म्यं नाम एकषाष्टितमोऽध्यायः ॥ ६१ ॥

- १ बी वसिष्ठस्य
- २ बी स्पर्शिन
- १ ए वासिष्ठ
- २ ए शम्भुना